

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr.

Felelős szerkesztő és lap tulajdonos:
Németh Ödön.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség: Szent-István-utca 5.
Kiadóhivatal: Szammer Imre könyvnyomdája.

Népeimhez!

A legsúlyosabb, legkegyetlenebb megpróbáltatás ért Engemet és Házaomat.

Hitvesem, trónom ékessége, hű társam, a ki életem legnehezebb óráiban biztonság és támaszom volt, kibén többet vesztettem, mint azt kimondhatnám — nincs többé! Egy rettenetes végzet elragadta őt Tőlem és Népeimtől.

Egy gyilkos kéz, azon őrzöngő szenvédély eszköze, mely a fenálló társadalmi rend megsemmisítését célozza, a nők legnemesbika ellen emelte törét és vak, czél-talan gyűlölettel átdöfte azon szívet, mely gyűlöletet nem ismert és csak a jóért dobogott.

Azon határtalan fájdalom közepette, mely Engem és Házaomat ért, szemben ama hallatlan tettel, mely borzalomba ejti az egész művelt világot, mindenekelőtt szeretett népeim hangja az, mely enyhítően hat szívemig, midőn az isteni végzés előtt, mely oly súlyos és felfoghatatlan csapást mért Reám, alázattal meghajlok, halát kell adnom a gondviselésnek azon nagy kincsért, melyet számomra fentartott: a milliók azon szeretetért és hűségért, mely a szenvedés órájában Engem és Családomat környez.

A szerelem.

Sok szerelmes szív van e világon,
De kevés, mely igazán szeret.
Nyögdecselnek képzelt fájdalomban
Érzelmükről szólni sem lehet.
Hogyha áldozatot követel az élet,
S tenni kell az édes kedvesért,
Vizsgálja a számító ész titkon;
Mi lend a tettéért a bér
— Hol számíta az ész megjelen,
Nem volt soha igaz szerelem. —

Szóvíra, s más holmi apróságból,
Következik összehozzás;
Mindakötien mélyen sértve vannak,
Kész a harag, mérges lobbanás.
„Nem alázom női büszkeségem!”
Kezdje ő a békülést velem. —
Mond a lány, s a férfi sem hajol meg;
Hisz övé a nagyobb sérelem.
— Hol büszkeség a szívek ura
Nem szerettek igazán soha. —

Nem illyenné teremtetten Isten
A szerelem édes érzését,
Midőn ember kebelébe oltá
A világnak est az édenét;
Egyek voltak, nő és férfi lelke
Elválássalva kültte kétfelé, —
Mert gyönyör a járadék jutalma,
S éri est, ki társát föllé;
— Itt kezdődik az a szerelem,
Melynél nincsen edesebb érzelem. —

Közel és távol, fent és alant, ezernyi alakban nyilvánult a gyász és fájdalom az Istenben boldogult Császárné és Királynéért. Megható összhangban cseng minden ajakról a panasz a pótolhatatlan veszteg felett, mint hű visszhangja annak, amit lelkemben érzek.

A mint én forrón szeretett hitvesem emlékeztétét szentül őrzöm holtiglan, úgy Népeim hárlja és tisztelete maradandó emléket emel Neki minden időkre.

Sajgó szívem mélyéből köszönetet mondok mindenkinek az oltadó részvét ezen újabb zálogáért.

Midőn az ünnepi hangoknak, melyeknek ezen évet kísérni kellett volna, el kellett némulniok, a ragaszkodás és hű együttérzés e számtalan tanúságaira való visszaemlékezés, azon legbecsebb adomány marad számomra, melyet Nekem népeim nyujthattak.

Fájdalmunk közössége újabb, benső köteleket fűz a trón és a haza közt. Népeim változhatatlan szeretete megerősít kötelességem nemcsak azon fokozott érteletében, hogy a Reám bizott küldetésben kitartsak, hanem megerősít egyszersmind a siker reményében.

Esedezem a Mindenhatóhoz, aki oly

Van e mit a két egyesült lélek
Hü felétől megtagadni bír!
Választó fal nem lehet közöttük
Világi baj, nyomor s nem a sir.
S ha balsors az éltök üldözje,
Boldogit az önfeláldozás, —
És siron túl, menyország határán
Várja őket szebb találkozás.
— Hit, szerelem két igaz, való
Édvál adta ezt az Alkotó!

Coco.

Gödöllői emlékek.

— A »Fejérmegyei Napló« tárcaja. —

Irta: Takács László.

Bezárultak a sirbolt ajtai.
A jámbor kapuczinus atya gondviselésére bízott a kicsi kulcs, mely a legmagasabb család boldogságát, a népek millióinak Nagyaszonnyát, a magyar nemzet védőangyalát zárta be az örök nyugalom hideg falai közé.

S még most sem bírjuk elhinni a megmásithatlan keserű valót!

Hihetetlen, hogy az áldásos nagy szív, melynek minden dobbanása övéért és népeiért lüktetett, elnémult — örökre — még pedig nem a természet kérielhetetlen rendje sora, de egy — emberalaku — vadállat érthetetlen őrületes gaztette következtében.

Eltemettük!

De nem temethetjük fájdalmunkat is a be-

nehezen snjtott, adjon még erőt, hogy véghez vihessen azt, amire hivatva vagyok. Imádkozom, áldja meg népeimet és világosítsa fel őket, hogy megtalálják a szeretet és egyetértés útját, amelyen viruljanak és boldogokká legyenek.

Kelt Schönbrunnban, 1898. évi szeptember hó 16-án.

Ferencz József, s. k.

Erzsébet királyné halála alkalmából bocsátotta ki a király ezt a szótát, melyben szívének mély fájdalma nyert kifejezést. Nincs ehhez mit hozzá fűznünk. A mi szívünk tele van bánattal szomorúsággal. A temetés meg volt, de a temetés után még sokáig tart a gyász.

Az anarchisták.

Soha sem forrongott talán annyit éle eszme egyszerre, mint a századvég e végső napjaiban. Homlokegyenest ellenkező teoriák tartják fenn magukat s e teoriáknak nem híveik, de fanatikusai vannak. Ami pedig még meglepőbb, az összes teoriák fanatikusai éppen ellenkezőleg cselekszenek, mint a hogy elvük követelné.

A liberálistmus, az újabb társadalmi problémák szülője az egyén érvényesülését hirdeti minden téren. E célból eltö-

záruló sirbolt falai közé, ez velünk marad — és még egy — a soha el nem muló, az örökre eltörülhetetlen hálás emlékezet, a kegyeles visszaemlékezés — mártir-halált szenvedett nagy királynénk, forrón szeretett nagyaszonnyunk után!

Szerette őt mindaz, a kit magyarnak szült e drága föld; szerette őt az is, a ki soha nem láthatta, hisz a magyar anya emlőjén oltotta csecsemőjébe a nagy királyné szeretetét, a dajka édes meséjében tudta becsépetni a csodaszép királyné fogalmát a gyermek szívébe!

De mennyivel jobban szerethették azok, kik valaha közelében lehettek kik láthatták az anyagi jóság valóságos megtestesülését e fenomenális alak egész lényén; hát még kiknek önkézevel tört le a szegénység és nyomor által kisajtott könnyüiket, kik nyíltan és titkon nyujtott adományából táplálták szegény családjait; vagy kik csak egyszer láthatták leereszkedő nyájas mosolyát ez angyal-arcznak, — kivált abban az időben, — mielőtt egyetlen fiának, — reményiségének, büszkeségének — megdöböntő halála össze nem törte a boldogtalan édes anya áldott szívét, — melyet most a vadállat gyilkos töre örökre elnémított.

Pillantsunk vissza a boldogság napjaira!

Végtelen szerencsésnek éreztem magamat, hogy ép ez időben lehettem közel a legmagasabb családhoz; — színről-színre láthattam — s pedig gyakran — annak tagjait, láttam a

rölte a czeheket, a privilegiumokat, a születési nemességet, aláásta a tekintélyt s mikor joggal lihetne volna, hogy czélja eléréséhez jutott, mikor az emberiség várta az elv gyümölcseit, akkor belátták az elv kolompósa, hogy így nem szabadság, de szabadság jön közénk, nem a jó konkurál a jóval, hogy győzzön a jobb, de az erős a gyengével, a ravaszság az optimizmussal, az egyéni érdek a közérdekkel, hol az győz, aki bírja, s így új korlátokról gondoskodott, melyről kimerjük mondani, hogy sokkal rosszabbak a régieknél. A czehek helyett jöttek a kapitalista klikkek a kartellekkel, a születési arisztokrácia helyett a parvenük, a tekintély helyett a kolompósok, a szabad cselekvés helyett a legtűrhetlenebb cenzuralizáció.

Ez új rend új nagyságokat teremtett, újabb vagyonos osztályt növesztett, de a köz nem lett boldogabb, sőt fokozottabb, tulzotabb igényekhez szoktatva még nyomorultabbnak érezte magát.

Itt új hajtást hozott a liberalizmus, a szocializmust. Ebben is az egyén akart érvényesülni, de csak anyagi téren, mikor látták, hogy magukra hagyatva semmire sem mennek, ellen klikket csináltak, a szocialdemokrata pártot, ellen kartelleket hoztak be, a sztrájkot, mi közben a szocializmus két nagy táborra oszlott, kik a tulajdon jogot elismerik, s kik csak a közvagyonot fogadják el. Szeparatisták és kommunisták.

A legalsó réteg aztán tovább ment. Érvényesülni akart ez is, de mert bünei, szenvedélyei, korlátott nem ismerő vadsága miatt a társadalomban nem tudott, hát a társadalom ellen, vagy annak romján akart és hatat üzent minden fennálló rendnek.

Ez az anarchizmus!

Ezek nem kívánnak munkát hanem szabad életet. Szabad szerelmet, szabad

Nagyasszonyt, mint boldog édesanyát — dédelgetett gyermekei körében; de még szerencsésebb vagyok, hogy — állásomból kifolyólag — többször szolgálatot tehettem Uram királyom, királyném ő felségének és a királyi család tagjainak!

Nagy szó, de való tény.

Rendkívül nehéz, felelősségteljes és kényes szolgálat volt az, s mégis egy egész testület irigylet bennünket, — kik e szolgálatra kizemeltettünk! De van-e igaz magyar e földön, ki nem vágyódnék örömmel tenni szolgálatot koronás királynak!?

Térjünk vissza egy negyed századdal!

Gödöllő állomásra voltam beosztva a m. kir. államvasutak szolgálatában.

Bécsben 1872. év őszén a vörheny oly erővel szedte áldozatát, hogy a királyi család, az 5-ik évben levő Mária Valéria kir. hercegnőt féltve a betegségtől, — Gödöllőre költözött s több hónapot ott töltött egy huzamban. A király ő felsége hol Budán, hol Gödöllőn tartózkodott; alig volt nap, hogy udvari külön vonat ne érkezett vagy indult volna Budapest és Gödöllő között; én magam 31 külön udvari vonatot indítottam.

Az elhunyt Nagyasszony talán itt élte át egész áldásos életének legboldogabb napjait! Egyetlen fia, a 15 éves Rudolf trónörökös akkor tette le államtudományi vizsgálatát a budapesti egyetem kiküldötti tudós tanárai előtt — kitűnő sikerrel! — Gizella kir. hercegnő itt töltötte szíve választottjával — Lipót bajor kir. herceggel, a legboldogabb menyasszonyi napokat.

A legmagyarabb kir. hercegnő, a Buda-

lopást, szabad gyilkolást és mindennemű büntetés eltörlését.

Ime a liberalizmusból reakció lett, annál veszélyesebb, mert régi ruhájában jár, a szocializmusból, a társadalom javító pártból társadalom bontó elem, s az anarchia hívei, kik semmi korlátot nem akarnak ismerni, maguk lettek zsarnokká, kik kihallgatás nélkül itélnek és végrehajtanak. Minden új théria megtagadja önmagát a kivitelnél és rosszabb helyzeteket teremt, mint a mely ellen támadt.

Hazugság uralkodik ma a világon. Nem felel meg a gondolatnak a szó, vagy megczáfolja a cselekedet a hirdetett elveket. S ez természetes, mert ahonnan kiüldözi az ember az Igazságot, az Istent, ott eo ipso hatalmat nyer a hazugság és atyja; a szívben, a családi életben vagy a társadalomban.

Ez a hazugság lett gyilkosa a mi királynénknak is.

Oly jó volt a mi királynénk, oly sokat szenvedett, hogy nem lehetett ellensége egy sem, nem lehetett, hogy aki fájdalom arczát látta, a tisztelet és megilletődésnél egyebet érezhetett volna iránta.

Es mégis megölték. Nem egy ember ölte meg; egy deliriosus korszak hazugságának bizonyossága az az átszurt szív.

Az orgyilkos fiatal, 25 éves ember, intelligensnek mondják, erős izmu, ép testü embernek, ki tudott dolgozni. Dolgozott is és nem érzett volna soha szükségét.

Ez az ember nem tanult hinni. Tizenhárom éves kora óta az anarchisták züllött kompániáját látogatta. Nem törődött vele senki. Hallgatta a bünt, melylyel körülötte dicsekedtek, hallgatta Ravachol, Caserió, Vaillant, Angiolittó cselekedeteit, melyet magasztalt a társasága és megirigyelte ezt a dicsőséget. Nyilván vallotta, hogy anarchista, nyomtatásba tette hitvány e fajta verseit, nem gondoltak vele. Megérhetett benne a gonoszság egészen a genfi tördőfésig.

várában született Mária Valéria, itt szüvta a legtisztább ózondus hegyi levegőből a magyar haza szeretett piczi kebelébe a legboldogabb királyi anya oldala mellett s védő szárnyai alatt, — hallgatva a szadai parasztemyecske — (dajkája) meséit.

Gödöllő szegényei nem ismerték a nélkülözést az udvar itt tartózkodása alatt.

A királyné egyenes parancsára mindennap megnyitlak déli 1 órakor az udvari konyha ajtai és 20—30 szegény, özvegy nyomorékaszonynak nagy edényekben osztattott ki a „maradék.”

Dehogy maradék, — hisz azt egyenesen számukra főzték! A munkabírók pedig jó fizetésért állandó napi szolgálatra fogadtattak a várkastély kertje, parkja, növényháza, mosókonyhája munkáihoz; hát a sok ajándék, melyeket a megboldogult királyné uton-utóten osztogatott, midőn Gödöllő vidékén kilovagolt, vagy gyalog sétáit végezte!

Akkor még lovagolt!

Felédhetetlen látvány az a felséges junói alak igéző lovagló öltönyben; hosszú égszínűk fátyol lengett a fél magas kalapról, uszályos fekte ruhája elől kissé látatta a piczike lack-csizmákat, a fekte feszes derékra félhátig omlott a csodaszép hajzat két dus fonata, — felében visszatűzve.

Ezt az alakot a teremtés is királynénak szemelte ki!

A gödöllői várkastélyban még ekkor nem vlt berendezve a távirda és az udvar napi

Ekkor rá tette a rendőrség a kezét. Most újra kérdjük, ez az ember ölte-e meg királynénkat? Nem egy buta rendszere, mely hazug szerekkel tetszetősé kendőzi magát? Az az ostoba humanizmus, mely mellett éhen veszhet a becsületes szegény, de uri módon gondoskodik a gazok börtöneiről. Mely nem törődik a bűnnel, hanem a szabadság czégét teszi a nyakába, csak akkor ámul el, mikor a gonoszság oly nagy, hogy milliókra borítja a gyász sötétjét.

Irva van, hogy a bűnbe esés után sokat vesztett az ember, emberi méltóságából. Értelme meghomályosodott, akarat a büre lett hajlandó. Tekintélyre van szüksége, hogy esztelenségekre ne ragadtassa magát, törvényekre, hogy ne tehessen rosszat.

Csak az ész korlátoltsága mentheti azt a gonoszságot, mely a tekintély vagy a törvényes rend elleni támadásban nyilvánul.

Ki kell engesztelni királynénk szörnyű tragikus sorsát.

Nem annak a nyomorult gyilkosnak — bár mily szörnyű — büntetése lesz a kiengesztelés, nem elég, ha ezt kiirtják, de ki kell irtani, a dudvát, mely között ily fenekadik tenyésznek — a hazugságot, a hazug teoriákat.

Rámutattunk Carnot. Canovas és a mi jó királynénk holt testére, a bombától szétrozcólt tetemekre s a Vilma királynő udvarhölgyének szét lött arczára s e sebeknél kérdjük: ki volt a bűnös? A cselekvők csak eszközök voltak egy pokoli rendszer kezében, mely rendszer hazug humanizmusnak dudvájában tenyészik.

Ezeknél a sebeknél állva, az emberi civilizáció nevében mondjuk, hogy vissza kell állítani a tekintélyt, törvénnyel védeni a rendet, lehetetlenné tenni a bünt, a teoriák pedig vesszenek.

táviratait a vasuti állomás közvetítette; később berendezték a távirót és két állami tiszt kezelte a kastélyban. Hány távirat ment és jött naponként München, Bécs és Budapest—Gödöllő között, azt elképzelheti mindenki; ezeket mi vettük és adtuk az állomásra éjjel-nappal felváltva kirendelt burgszandárokknak, legtöbbje titkosjeggyű volt egyszerű udvari nyomtatvány formában, de ő felsége a megboldogult királyné sürgönyei finom velinpapírra irattak, fején csinos kettős korona volt, — jobb és bal felé szallag omlott szét, a szallagon e felirat: Kaiserin und Königin Elisabeth; Kétszer láttam saját — szép vonásu aláírását: „Erzsébet.”

A vonatforgalom Budapest és Hatvan között már 1872-ben is igen élénk volt. Naponta 32—36 vonat közlekedett Gödöllőn át; ehhez járult még, hogy ép akkor épült Gödöllő és Aszód között a második vasuti vágány, az anyag és kavics vonatok egész nap jártak e vonalrészen; minthogy pedig a bekerített fácszanos-kert, — melyben az udvar tagjai csaknem naponként sétáltak, — a pályán tul felüdt, a vágányokon való átjárás akként biztosított, hogy az átjáró ajtó kulcsa a szolgálatot tevő tisztviselő felügyelete alatt a forgalmi irodában őriztetett. Ennek kellett az átjárót kinyitni még pedig teljes felelőséggel, nehogy egy érkező vonat az átsétálást veszélyeztesse, vagy meglepetést okozzon; ha pedig ép e perczen vonat volt érkezöben, ugy annak áthaladását a fényes udvari váróteremben várták be a fenségek. Hogy minden irányban megtették pontos kötelességünket, bizonyítéka volt ama királyi tény,

UJDONSÁGOK.

— **Gyász-istentisztelet.** Erzsébet királyné ő felségének lelkiüdvéért mai napon lón a vármege által tartott gyász-istentisztelet bemutatva. Már maga a templom komor fekete diszítésével, a szokatlanul impozáns gyász ravattal közepén, valami rendkívüli, valami megható érzést lopott a korán érkező szívébe. Lassanként gyülekezett a nagy közönség, majd a megyei tisztikar *Fidh* Pál br. főispánnal élén vonult a templomba, kiket a helybeli helyőrség összes tisztjei követtek. Részt vett hivatalosan a város tisztikara és egyéb intézetek is. Régen láttuk ily nagyszámu közönséggel megtelne templomunkat, s régen ily szomorú ünnepélyességgel megtartott istentiszteletet!

— **Nagy rendezkedés.** Nem hiába indult meg a városházán a nagy rendezkedés, mert ennek láza elkapta a mérnöki hivatalt is. Nem régebben ugyanis, a mérnöki hivatal kisítette, hogy a szárcsa utcai telektulajdonosok közül tizenegynnek a kerítése a sóstó-felé eső részén egy-két méterrel kijebb van mintsem kellene. Ez elég volt arra, hogy a tanács fölhívja a szegény embereket kerítésüknek beljebb vitelére. Sőt a főkapitányt értesítette, hogy ha a drákoit rendeletnek eleget nem tennének rendőrhatalossággal tétesse beljebb a kerítést. Sajnáljuk, hogy a tanács kiad olyan rendeletet is, a mely törvénytelen. Ez a rendelet pedig az, mivel a kérdéses kerítések emberemlékezet óta ott voltak a hol ma. Ezt pedig rendőrhatalossággal többé nem lehet visszahelyezni. Az érdekeltek, a mint tudjuk dr. *Csöppentky* Mihály ügyvéd által meg is fellebbezték a tanácsnak ezt a sérelmes határozatát. — Egy általában az a véleményünk, hogy vannak ennél sokkal nagyobb mulasztások itt Székesfehérváron, a melyeket pótolni kellene. Azok a szegény emberek így vették ingatlanukat, megfizették az elfoglalt területeket is, és mai napig jó hiszeműleg használták is. A város azzal a pár négy-szögölnyi területtel semmit sem érne, mert csak legfeljebb növelné a kerítés melletti dudvás területet. — A végzésnek van még egy sérelmes része, beakarják zárni a sóstó-felé nyíló kert ajtókat, holott ezeken át jut a szárcsa-utca minden lakója a sóstói kut iható vízéhez. A míg a szárcsa-utcai kut mizériája véglegesen

hogy az udvar távozásakor — 1873. év tavaszán — a gödöllői állomás főnöke *Schneider* Ferencz arany érdemkeresztet, az összes szolgáló személyzet jutalmakat, mi pedig — műszaki és forgalmi tisztak a „legfelsőbb elismerést” nyertünk jutalmul!

* * *

Ő Felsége a megboldogult királyné igen sokat sétált ugy a belső, mint a külső parkban s az indóházhöz vezető uton, járszalagon vezette gyönyörű és óriás nagy dög kutyáját; ezek tudvalevőleg hálátlan természetű állatok s ha felbőszülnek, még gazdájukra is rárontanak; ezt úgy látszik — nem hitte a jó királyné, mert egy alkalommal a nem parirozó dögöt kis kézi ostarával meglegyintvén — a hűtlen eb csakugyan rátámadt a királynéra s csakis a környezet gyors és erőlyes közbelépése mentette ki a veszélyből; a dög természetesen azonnal a „megérdemelt nyugalomba vonult.”

*

A boldogult királyné az épülő második vágány munkálatait is sokszor érdeklődve nézte a park egy magaslatáról, közvetlen a pályatest mellett; a mint felséges alakja feltűnt, az ott foglalkozó munkások, különösen az olasz földmunkások alázatos áhitattal csaknem leborulva hódoltak a Nagyasszonynak, ki élénk kézmozdulattal intégetett csipke kendőjével feléjük; e munkások családjai ép úgy részesültek az udvari konyha kiosztásában!

Most ez áldott szív részesült egy olasz munkás — — tördőfésében.

megoldva nincs, addig a legnagyobb lelkiismeretlenség lenne elzárni egy utca lakosságát, az egyedüli iható víztől. — Reméljük, hogy a szárcsa-utcai lakosok nem fogják kezdeni a város rendezését.

— **A színház.** A míg a színház állványai jelzik a szorgos munkát, a melyet a szükséges javítások igényelnek, addig nagy háborúság folyik a város és *Szalkai* igazgató között. A város ugyanis Szalkainak még a mult évben kiadta a színházat azzal a kikötéssel, hogy a szezon november 15-én kezdődik és jövő év Virágvasárnapján végződik, a mely idő alatt az igazgató köteles legalább 100 bérletet lejártszani, a melyekbe a zóna-előadások nem számítatnak bele. Igaz, irásban meg volt ez a szerződés, de hát nem azért kötötte azt Székesfehérvár városa, hogy érvényt is tudjon szerezni neki! Szalkai igazgató ugyanis időközben Sopronnal is szerződött oly formán, hogy benünket, mikor a tulajdonképeni szezon kezdődne, január 4-én itt hagy és megy Sopronba. Szóval meglehetősen hálátlanul készül megfizetni, a tavaly oly szépen sikerült szezonjáért. — Ma délelőtt tanácskozás folyt ebben az ügyben a városházán és azt határozták, hogy ám jöjjön be Szalki október 1-én és kezdje meg előadásait a városi színházban. Nem is érdemes sokat írni erről a szégyenletes dologról. Egy utolsó kis faluval sem történhetik meg az, hogy szerződés ellenére játszhasson egy igazgató. De ki vár mást Székesfehérvártól?!

— **Az új viczinális.** Az újonnan megkezdett Bicske-Székesfehérvári helyi érdekű vasút már-már befejezés felé közeleg. Bicskétől Lovasberényig le van rakva a sínpar s kétszer kavicsozva, ugyisint Székesfehérvártól Kőrakásig; csupán a Kőrakás-Lovasberény közötti vonalszakasz nincs sinnel ellátva. Hogyha nem úgy, mint az eddigi két viczinális, csakugyan a helyi érdekek szolgálatára lesz szánuva, meglehetünk vele elégedve, mert sok virágzó közlekedést hozhat mozgásba, s emelheti városunk forgalmát is.

— **Szörnyű halál.** *Hendlein* István helybeli szőlőhegyi lakos, hajléka mellett kutat ásott. E munkában segítettek neki *Pap* András és *Máler* Ferencz. F. hó 19-én a munka már annyira haladt, hogy a kut fenekén összegyűlemlő iszapot hordták ki vedrekkal. *Hendlein* a kut fenekén dolgozott, míg két nevezett társa a vedret huzta primitív csiga segítségével a felszínre. Hogy-hogy nem, a veder egyszer visszacsuszott, a fejére esvén *Hendlein*nek, nyakacsigolyáját törte, ki szörnyet is halt ennek következtében. A tényállásról *Polezer* Péter rendőrkapitány vette fel a jegyzőkönyvet; egyben pedig, miután vétkes gondatlanságból származó emberölés vétsége látszik fenforogni, kérte az orvos rendőri boncolást megejteni, s az ügyet *Máler* Ferencz és *Pap* András terhére áttétette az ügyészséghez.

— **Értesítés.** A székesfehérvári vendéglősök, kávéosok és italmérők rendes heti összejövetelüket f. 1898. évi szept. hó 22-én vagyis csütörtökön este 7 órakor tartják *Novácz* Károly könyök-utcai vendéglőjében.

— **Rendőri hírek.** *Pinter* Jánost botrányos káromkodásáért rendre utasították, s midőn ennek daczára sem hagyott fel káromlásával, elérte azt, hogy botrányt okozó káromlás és hatóság elleni erőszak vétségéért 20 frt pénzbírságra esetleg 2 napi elzárásra ítélték. — *Szalay* Károly 15 éves fuvaros fiu azért, hogy közvetlen az egyik viczinális vonat előtt hajtott át a sínparon, úgy hogy a viczinális masina lassúságát lassítani volt kénytelen, 2 frt bírságra lón ítélve. — *Dobrovics* János öreghegyi lakos a csószát városi kopónak czimezte s ezenfelül egyéb, a csószá önértétét sértő kifejezéseket használt, miért is 5 frt pénzbüntetés lefizetésére,

vagy 1 nap leülésre ítéltetett. — *Vinczai* Ignác is hasonló bünten találtatott vétkesnek, ugylátszik kisebb mértékben, mert büntetése is csekélyebb előbbiénél 2 frt pénzbírság vagy 6 óra ülés. — *Pap* Imre 15 éves csavargó 4 napra oda kerül csavargásáért, hol az összes gazemberek tudorai csepegtetik zsenge lelkébe a gonoszágatot, kitanult gazemberek közé a kóterbe, aztán pedig rendes foglalkozás keresésére fog utasítani!

IRODALOM.

Analysic abstractionis intellectualis, írta dr. Kis János 1898. Megjelent a svájci Freiburgban. A katolikus tudósok nemzetközi kongresszusának emlékkönyvéből külön lenyomat. Ara 20 kr. Megrendelhető P. Kiss János egyetemi tanárnál Bpest, VII. Rottenbiller-utca 5/a.

„Ismeretlen Ország.” *Singer* és *Wolfner* népszerű vállalatának most jelent meg a két legújabb kötete, melyek *Rider Haggard*-nak, a világszerte ismert nagy angol regényírónak egyik legérdekesebb művét, az „Ismeretlen Országot” nyújtják a magyar közönségnek. *Rider Haggard* nagy írói egyéniséget fölösleges külön is figyelmébe ajánlanunk a magyar közönségnek. Ugyanaz ő a regényírás terén, ami *Stanley* a földrajzi felfedezések világában: ő is Afrika belsejében szerepelteti hőseit, akik érdekesek, kalandosak és nagyratemettek. S ami *Rider Haggard* regényeinek érdekességét fokozza, az, hogy az elmondott történeteket nagyrészt maga is átélte s a mesteri tollal, költői fantáziával leirt délővi vidékeket maga is bejárta. — Az „Ismeretlen Ország” legsikerültebb munkái közül való a világhírű szerzőnek. A minden ízében érdekesítő történet keretében *Rider Haggard* megrajzolja egy az ókorban Afrikában szakadt s eddig egészen ismeretlen néptörzs történetét, meglepő kulturáját, melyet csodálatos kalandok után ösmernek meg európai hősei. Érdekesítő meséje mellett mély filozófia is nyilatkozik meg ebben a regényben, mely minden tekintetben a legérdekesebbek egyike azok között, melyek újabb a magyar könyvpiacra megjelentek. A két kötet ára két kötetbe kötve 1 forint.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Többeknek. Elnézést kérjük azoknak, a kik beküldött munkáik bírálatát sürgetik, mert az ősi hangulat az ifju sziveket túlságosan is elárasztotta költői érzéssel, és ez érzelmek legnagyobb részét, — sajnos nekünk kell végig élveznünk. — még pedig rossz versekben. Most válaszolunk a kiknek lehet, majd egyik legközelebbi számunkban, a többiek is megkapják a kritikát.

R. Bernő. Jól elmaradtak értékben a közlött mellett, bár ez a költeménye is telhetőségre vall. Reméljük azonban, hogy ez az *Utóhang* csak a kedves jölgvet illeti s mi nem sokára újból kapunk egy jobbat, a mely közzölhető lesz.

T. Géza. Önt ifju barátunk úgy látszik vajban utazó munkatársunk. *Kohn* Mórnak költeményei ihlették, mert az övéhez egészen méltó csodabogár az ön költeménye is. Bírálatot nem mondunk róla, de leközlőjük itt egészében költeményét.

Bende buja.

Busan ballag Bende lovag
Mert elhagyta kedvese:
Nem tekint se jobbra, balra
Nincsen egy csepp kedve se.

Nem talál ő több oly szepet
Mint a milyen volt *Jolan*,
Sekinek sincs oly szép szeme,
Senki sincsen oly jó lauy.

Elfordítá szivét, szemét
Töle *Snapszi*, a lantos,
Kinek pedig származása
Szörnyű módon alantos.

Megszöktette s most ki tudja
Kedvesével hol élhet?
Bende lovag felkiált „Oh
Minek is ez az élett?”

Szörnyű gondolat lép el
Kábult agyát hirtelen
„Isten vedd te szép leány
Isten vedd te hűtelen!”
Be fordul egy sötét zugba
Csak úgy izzad kupája
„Oh mit tehet?” Egy villámás
S rá gyújt egy nagy kubára.

Rendkívül meghatott különben utóiratának azon kegyes értesítése, hogy kéziratát nem kéri vissza. Az egész szerkesztőséget lázban hozta ez a nemes ajánlat és kellő meghatottsággal vesszük örízet alá sorait, hogy majdan elhelyezhessük a nemzeti muzeum autogram gyűjteményébe, a hol nagyjaink kéziratát őrizik.

B. L. Ön beküldött két versének méltatását kéri tőlünk. Lehetetlen! Az ön költenényeiben ugyanis nincs semmi méltatni való. Alaposan téved, ha azt hiszi, hogy minden ok nélkül összefűzött szavak verset adnak. Az ön „Ábrándozás”-a így kezdődik:

Elnézek a fényes
Csillagokon (?)
De nem látok téged
Kedves, kis angyalom.

Az ábrándozás úgy látszik nem csak az élet megrontója, hanem sok rossz versnek a szülője is. — Verseiben még mikroszkoppal sem találtunk semmi méltatni valót.

H. I. Elbeszélését megdöbbenéssel olvastuk s mert mottoja „s ti lehulló falevelek temessetek el engemet: eltemettük, ha nem is falevelekkel, de rossz újjápisírókkal.

Coco. Szép mind a kettő és majd közölni is fogjuk. A novellát nem olvashattuk még át de semmi kétség, hogy az is éppen olyan sikerült lesz, mint a versek, melyeket bizonyosan nagy gyönyörűséggel fognak olvasni. Hát még ha arcképet is közölhetnénk a versek mellett! Ez lenne az igazi hatás! — Reméljük, hogy utazása közben sem fog elfeledkezni rólunk s olvasó közönségünkről.

Dall-nok. Az élet, Alig mult, Ha majdan meghalok — mind a három vers nagyon kezdetleges s önképzőkori kísérleteknél többnek nem tekinthetők. Legjobb végrendekezésének utolsó versszaka:
Hancu ha még szeretsz, légy oly szíves
Égesd el verseim, hol vannak ott,
Ne tudja és ne mondja senki azt,
Hogy e bolond is egykor verset faragott.

Nem a kidolgozást, hanem magát a gondolatot tartjuk ebben sikerültnek. Csak arra vagyunk kíváncsiak, — mert ez bennünket közleről érdekel — hogy e végrendekezés mikor lép életbe? Sokáig akar élni?

Kiváncsi. Bizony azzal nem szolgálhatunk, miután a házasságok nem a szerkesztőségekben, hanem a mennyben kötődnek. Lehet, hogy F. J. — a

„legérákeesebb árva” — a mint ön nevezi, valóban jegyese F. M.-nak! De az is lehet, hogy nem, bár az itt szokásban levő kiházasítási szisztema után megtörténhetik. Az ön által felemlített éjjeli zene nem döntő körülmény. Általában óvatosságot ajánlunk a házassági hírekkel szemben.

K. Jánosné. Szőgyény-Marich Julia ő méltósága külföldön van, a hol e hó végéig fog maradni. Levelét Veyrier (prés Genève) czimezze. Nem tartjuk azonban helyesnek, hogy pihenésében zavarja. Ha kérelme sürgős természetű, forduljon azzal Felmayer Istvánné urnához a jótékony négyzet alelnökehez, a ki tudunkkal ő méltóságát helyettesíti.

S. P. Nagyon sajnáljuk, hogy önnek szigorú kritikánk jól esett, mert nem az volt vele a célunk, hogy önt a versírás terén újabb merényltre buzdítsuk. A »Temetői hangok« hajmerezítő zöngemény. Pl.:

Nem nyugozanak,
Egy nőalak
Ékes sirjából im lép.
Mint íal fehér
De lelke él,
Borzasztó bár, de mégis szép!

Az ön verse »borzasztó bár, de mégsem szép«. Bizalmasan elárulhatjuk különben, hogy e költeményét reá tettük ama nyughatatlan hölgy sirjára és a hatás teljes: azóta a fejcskékével sem mer kikukantani, annál kevésbé sirjából kilépni, annyira megrettent az ön költeményétől. Most békén nyugozanak, ő is meg a költemény is. Reméljük azonban, hogy jövőre kritikánk költemény írásra nem serkenti s nem zaklat hasonló borzalmas históriákkal, melyek elrabolják az ember éjszakai nyugodalmát.

NYILT-TÉR.*

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Krondorfi
alkálikus természetes
savanyuvíz

NYÁLKAOLDÓ HATÁSÁNÁL FOGVA A TUDÓ, GYOMOR ÉS HUGYHÓLYAG

++++ BANTALMAKNÁL +++++

LEGJOBBAN AJÁNLVA!

☞ MINDENÜTT KAPHATÓ! ☞

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a **Magyar Általános Köszönbánya részvény társulattól Budapesten a**

tatai köszönbányák

kizárólagos képviseletét Székesfejevárról és vidékére átvettem és szénét itt állandóan raktáron tartom.

A hazai széntermékek közt a **tatai szén** első helyet foglal el és a porosz szénhez hasonlóan, legkisebb salakot sem és nagyon kevés hamut hagy hátra, miért is szobafűtésre kiválóan alkalmas.

Kérem a tisztelt fogyasztó közönséget, hogy erről magának meggyőződést szerezni és megrendelésekkel fölkeresni sziveskedjék.

Iroda: Tisztelettel

Sas-utca 5. WEISZ JÓZSEF.

* E rovatban közöltékért teletöléséget nem vállal a szerkesztőség.

HIRDETÉMÉNY.

Nagyméltóságú gróf Zichy Nándor ur tulajdonát képező Duna-Adony községben levő Szarvas és Korona vendéglők, továbbá a Duna hajóállomásnál levő vendéglő 1899. január 1-től 3egymásután következő évre a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adatik.

Zárt trásbéli ajánlatok 1898. október 15-ig az uradalmi pénztári hivatalhoz Duna-Adonyban adandók be. **URADALMI PÉNZTÁRI HIVATAL.**

Ajánljuk a római katolikus egyéneknek

„UNIO CATHOLICA”

biztosítási szövetkezet

TÜZ ÉS JÉGKÁROK ELLENI BIZTOSÍTÁSNÁL.

Olesó díjak! — Jó feltételek!

CSAK RÓMAI KATHOLIKUSOK * * * * * BIZTOSÍTÁSA FOGADTATIK EL.

Az „UNIO CATHOLICA” dunántuli felügyelőségének vezetője

NÉMETH ÖDÖN főfelügyelő.

BŐVEBB FELVILÁGOSÍTÁSSAL SZOLGÁL A SZERKESZTŐSÉG.

Nyomatott Számmar Imréné, Székesfejevárról.